
Vergaderjaar 2019–2020

21 501-20

Europese Raad

Nr. 1576

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 24 augustus 2020

Hierbij bied ik u aan, mede namens de Minister-President, het verslag van de extra videoconferentie van de leden van de Europese Raad van 19 augustus 2020.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok

VERSLAG EXTRA VIDEOCONFERENTIE VAN DE LEDEN VAN DE EUROPESE RAAD VAN 19 AUGUSTUS 2020

Op woensdag 19 augustus jl. vond een extra Europese Raad (ER) per videoconferentie plaats om te spreken over de recente ontwikkelingen in Wit-Rusland. Ook stond de ER kort stil bij de situatie in de Oostelijke Middellandse Zee en de recente staatsgreep in Mali.

Wit-Rusland

In vervolg op de informele Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) van 14 augustus jl. sprak de ER over het verloop en de gewelddadige nasleep van de presidentverkiezingen in Wit-Rusland van zondag 9 augustus jl.

De Minister-President heeft daarbij aangegeven dat de Wit-Russische bevolking recht heeft op een uitslag die hun stem eerlijk weergeeft. De EU – inclusief Nederland – kan de resultaten van deze verkiezingen niet accepteren. Een doortastend en eensgezind Europees optreden is daarom essentieel. De Minister-President heeft benadrukt dat de boodschap naar het regime helder is: het geweld is onacceptabel, politieke gevangenen moeten worden vrijgelaten en mensenrechten moeten worden gerespecteerd. De Minister-President heeft daarom steun uitgesproken voor gerichte sancties en benadrukt dat enkel dialoog kan leiden tot een oplossing die recht doet aan de stem van het volk.

In lijn met de eerdere verklaring van de extra ingelaste informele RBZ op 14 augustus jl. (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2193) heeft de voorzitter van de ER in een verklaring aangegeven de uitslag van de verkiezingen niet te erkennen; de verkiezingen zijn vrij noch eerlijk verlopen en niet in lijn met internationale standaarden. Hiermee heeft de EU op het hoogste niveau nogmaals solidariteit getoond met de bevolking van Wit-Rusland. Tevens veroordeelde de ER het geweld en heeft de ER de autoriteiten nogmaals opgeroepen onmiddellijk te stoppen met het geweld tegen vreedzame demonstranten en politieke gevangenen vrij te laten. De ER benadrukte ook te verwachten dat een volledig en transparant onderzoek naar de mishandelingen zou plaatsvinden.

Binnen de ER was brede steun voor het nemen van gerichte maatregelen tegen de verantwoordelijken voor het geweld richting vreedzame demonstranten en de verkiezingsfraude. Het werk aan deze additionele sancties is reeds gestart. Verder stelde voorzitter van de ER in zijn verklaring dat de gebeurtenissen nopen tot een herziening van de EU relatie met Wit-Rusland; verdere verslechtering van de situatie zal negatieve gevolgen hebben voor de relatie met Wit-Rusland. De Europese steun aan Wit-Rusland moet in het licht van recente ontwikkelingen kritisch worden bezien.

De voorzitter van de ER benadrukte nogmaals dat in een inclusieve dialoog moet worden gezocht naar een oplossing die recht doet aan de stem van de Wit-Russische bevolking. Enkel een vreedzaam en democratisch proces, ondersteund door onafhankelijke en vrije media en een sterk maatschappelijk middenveld, kan leiden tot een duurzame oplossing. Alle partijen, waaronder ook derde landen, moeten een dergelijk proces steunen. In dat kader sprak de ER steun uit voor de voorstellen tot dialoog van de OVSE en toonde bereidheid het proces te ondersteunen om deze voorstellen verder te brengen.

Overig

Oostelijke Middellandse Zee

De ER stond kort stil bij de ontwikkelingen in de Oostelijke Middellandse Zee. De ER sprak zijn zorgen uit over de ontwikkelingen, sprak solidariteit uit met Griekenland en Cyprus in het licht van de recente Turkse (militaire) acties en benadrukte het belang van de-escalatie. De voorzitter van de Raad bevestigde tevens dat de ER zich hier tijdens de ER op 24 en 25 september opnieuw over zal buigen. Volgens de voorzitter van de Europese Raad zullen dan alle opties op tafel liggen.

Mali

De ER sprak kort over de recente staatsgreep in Mali, waarbij de president samen met de premier en diverse ministers na een staatsgreep gevangen werden genomen. De president heeft inmiddels tijdens een televisietoespraak zijn aftreden aangekondigd. De ER heeft zijn zorgen uitgesproken over de gebeurtenissen en de mogelijke destabiliserende impact hiervan op de gehele regio en de strijd tegen terrorisme. De voorzitter van de Raad heeft in zijn verklaring tevens opgeroepen tot het vrijlaten van de gevangenen en het herstel van de *Rule of Law*. De ER sprak zijn steun uit voor de inspanningen van ECOWAS om te komen tot een oplossing die in lijn is met de wensen van de Malinese bevolking.